

አርበኝነትና አህጉራዊ አንድነት

“ኮሌጅ-ኩ” መጣች (ልዑልድ)

ቴዎድሮስ

የካቲት

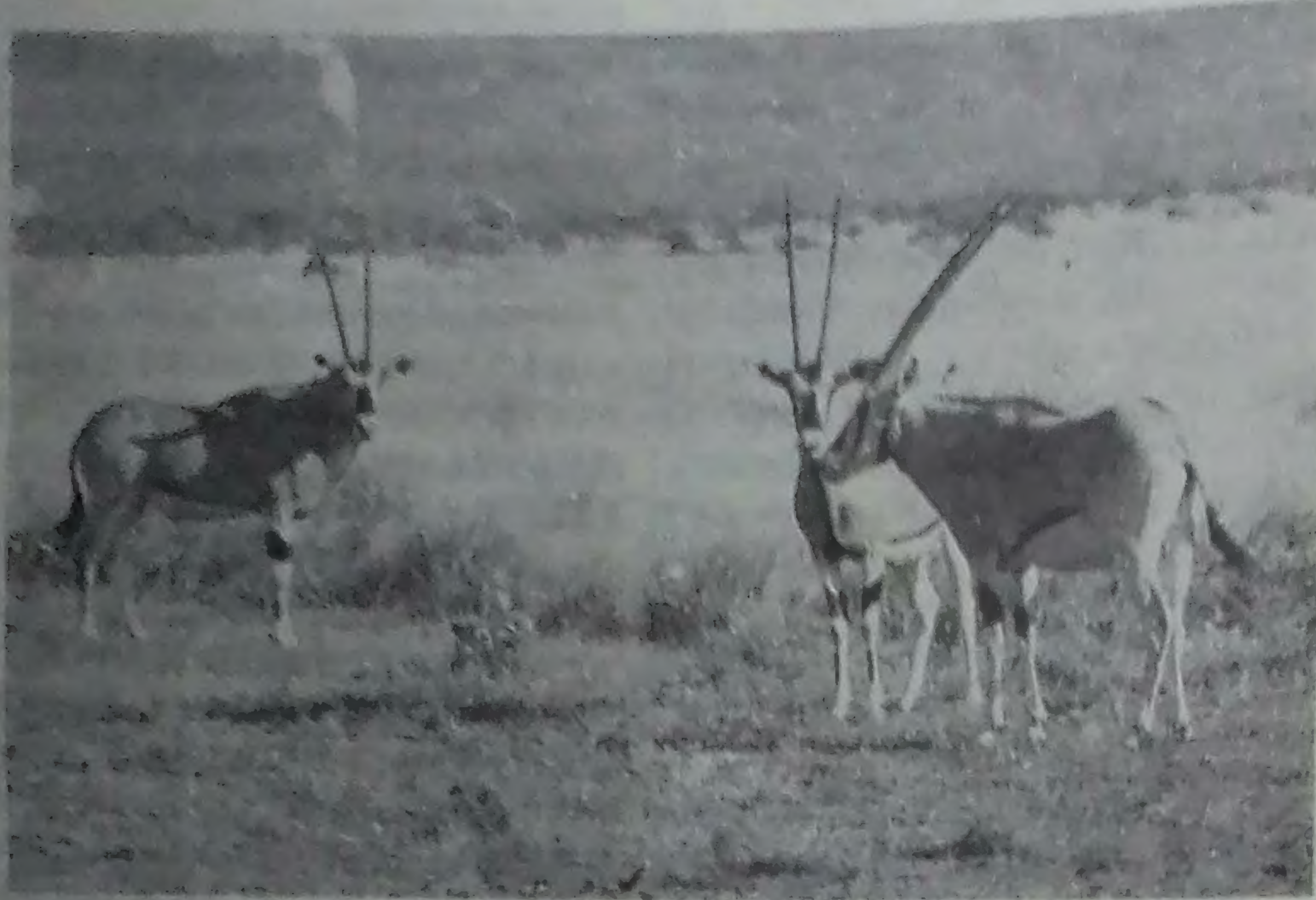
የ19ኛው ንባዔ
ታሪካዊ ደረሰ

6ኛ ዓመት

ቁጥር 10

ሰኔ 1975

ባላ—ቱሪስቶች የሚመጡት እንደሆነም ለማየት ስለሆነ የዳር እንስሳትን በከብካቤ መያዝ አለብን ፤

ጓደኛህ ሲታመን ለኔ ብለህ ስማ

በዛሬው ዓለም ቱሪዝም—በዙ ሀገሮችን ያበላጸገና ራሱን የቻለ የኢንዱስትሪ ዘርፍ ሆኖ የሚቆጠር ክፍለ ኢኮኖሚ ነው። በአፍሪካም በዚህ የኢንዱስትሪ ዘርፍ ለመካሄድ ነት በሚገርፉ ቱሪስቶች ሳቢያ በብዙ ሚሊዮን የሚቆጠር የውጭ ምንዛሪ በየመቱ የሚያገኙ ሀገሮች አሉ።

ከዚህ «ጢስኦልባ» ኢንዱስትሪ የሚንቀረቅረውን የገንዘብ ምንጭ ለማበራከትና ቱሪስቶችን ለመሳብ ብዙ ዝግጅቶችን ማድረግና በቂ አገልግሎቶች ማሰናጃት እንደሚያስፈልግ ለተለይ በክፍለ ኢኮኖሚው ለተሰማሩ ባለሙያዎች የተሰወረ አይደለም። ሀገር ለመጥፋት፣ የጥናት ምርምር ለማድረግ፣ ለመዝናናት ወዘተ... ገንዘቡን አጠራቀሞ የሚመጣው እንገዳ ቱሪስት ሌላው ቢቀር ያለ ሥጋት፣ ያለ ችግር በከተሞችም ሆነ በገጠር እንደልቡ ተዘዋውሮና ተዘናንቶ፣ በተቻለ መልካም መስተንገዱ ለገኝቶ እንዲመለስ ማድረግ ራሱን የቻለ «ገንዘብ ያልተካፈለበት» መልካም ማስታወቂያ እንደሚሆን ለይዛድም «ያለበለዚያ በሌባ፣ በዘራፊበለአ

ጭ በርባሪዎችና በቀማኞች የተሰቃየ ቱሪስት ለደገኛ «ማስታወቂያ» ይዞ እንደሚመለስ ማጤን ያስፈልጋል። ዛሬ አፍሪካን የሚገኙ በፑ ቱሪስቶች በአሕጉሪቱ ስለሚገኙ ለንዳንድ ሀገሮች ሁኔታ ምን ይላሉ? ነገሩ «ጓደኛህ ሲታመን ለኔ ብለህ ስማ» ነውና ሪፑብሊክ ሆልዮተባለ የውጭ ሀገር ሰው በቀርቡ በ«ለብዘርብ» ጋዜጣ ላይ በዚህ ረገድ የሰጠውን አጠር ያለ አስተያየት ማቀረቡ ጠቃሚ መስሉ ታይቶናል።

አፍሪካ አደጋ የሌለባት ናት?

ከቅርብ ቀናት በፊት በአፍሪካ በአንድ አካባቢ ከሚገኝ የእንግሊዝ አምባሳደር ባለቤት ፤ ለጉብኝት የሚጋብዝ አንድ ደብዳቤ ደረሰኝ። «በአፍሪካ አሕጉር ውስጥ ከማንኛውም ሥፍራ ይልቅ አደጋ ያጋጥመኛል የሚል ሥጋት ጨርሶ የሌለበትን አንድ ሀገር መጥተህ ጉብኝት» በማለት ጻፈኛልኝ። (እዚህ ላይ የተባለውን ሀገር ስም ለመጥቀስ ባልፈልግም ፤ የእንግሊዝ ቅኝ ግዛት እንዳልነበረ ግን ሳስታውቅ እሻለሁ።)

የጋባገዢ አባባል ከቅርብ ጊዜ ወዲህ በሌለ አፍሪካ የሚሰነዘረውን አስተያየት ማለትም አፍሪካ አደጋ ክፍለ ዓለም መሆኗንና የውጭ ሀገር ሰዎች ወደዚያ ለመሄድ ከፈለጉ በሕይወታቸው መቁረጥ ያለባቸው መሆኑን የሚጠቁም ነው። በአንዳንድ የአፍሪካ ሀገሮች ሕግና ሥርዓት የማይከበር ከሆነ የዳር እንስሳትን ለመጉብኘትም ሆነ በባሕር ዳሮች ለመዝናናት ይቻላል ወይ? ብለው ፤ ዓለምን ዞረው በመጉብኘት ሰፊ ልምድ ያላቸው ግለሰቦች እንኳ መጠራጠር ሊኖርባቸው ነው።

በተለይ በአሁኖቹ ወራት የአፍሪካ ቱሪዝም ከባድ ጉዳት የደረሰበት መሆኑን ማመን ይገባል። አንድ የታወቀ እንግሊዝካዊ ከቅርብ ሳምንታት በፊት ከኬንያ ዋና ከተማ ከናይሮቢ ወጣ ብሎ በሚገኝ ሥፍራ በወር በሎች ተገድሏል። በሌላም አካባቢ ለምሳሌ በዚምባብዌ ችግር የደረሰባቸው የውጭ ሀገር ሰዎች አሉ።

በርግጥ ፤ ወትሮውንም ድንጉጥ የሆኑ ቱሪስቶች በአንድ ትልቅ አሕጉር ውስጥ የደረሱ ጥቂት እከሎችን ምክንያት አድርገው ከቤታቸው ላለመውጣት ይወስኑ ይሆናል። አንድ ሰው በኒውዮርክ በጠራራ ፀሐይ በወንበይ ሊገደል እንደሚችል ወይም በኢጣሊያ ውስጥ ታፍኖ ሊወሰድ እንደሚችል አያስታውሱም ይሆናል። ምንም እንኳን አልፎ የሚደርሰው ችግር ቢጋነንም አፍሪካ በሙሉ ግድያና ሥርዓተ አልበኝነት ያልነገሰበት መሆኑ ሲታወቅ ይገባል።

ባለፉት አሥራ ስምንት ወራት አንድ ጊዜ እንኳ ዱላ ወይም ዝርፊያ ሳያጋጥመኝ በርካታ የአፍሪካ ሀገሮች? እየተዘዋወርኩ ጉብኝቼ አለሁ። ችግር አጋጥሞአቸው የነበሩ ሌሎች ቱሪስቶች የደረሰባቸውን በጣም አስደንጋጭ የሆነ አጋጣሚ ሳስበው እርግጥ እኔ መልካም ዕድል አጋጥሞኛል ለማለት እደፍራለሁ።

ዝርፊያ—በተለይም አደጋ በማድረስ የሚፈጸም ዝርፊያ—በብዙ የአፍሪካ ሀገሮች ውስጥ እየተባባሰ መሆኑ ሐቅ ሆኗል። ከአሜሪካ ጋር የተቀራረበ ግንኙነት ያላቸውና በቱሪዝም የቆዩ ዝና ያተረፉ የአፍሪካ ሀገሮች የዚህ ወንጀል ችግር ተባብሰዋል።

በአፍሪካም ሆነ በማንኛውም ሌላ አገር ዓለም ቱሪስቶች ሊከተሉት የሚገባ አንድ ሕግ አለ ፤ ይህም ፍጹም ሀብታም መስሎ አለመታየት ነው። ይህ «ሕግ» ማለትም

ዕብላም የሚያስመስል አለባበስና ሌላም
ሁኔታ ርግፍ እድርጉ መታወ (በላውብ-
ጂንስና ሽሚዝ ለብሶ መዘዋወር) የናጠጡ
ክበርቱዎች በካሊፎርኒያና በሬኒዮራም የሚ
ጠቀሙበት ዘዴ ነው።

ነጭም ሆነ ጥቁር ፣ ወንበዴን የሚያጓጓ
ውጠው ደግሞ ለጥ ወይም የወርቅ ሰዓትነው።
እኔ ለምሳሌ አገር ስጉበኝ ዋጋው ከፂ የእገ
ግሊዝ ፓውንድ ተኩል የማይበልጥ የሆነግ
ኮንግ ሰዓት አሥራ ስለሆነ ፣ በአፍሪካ እንኳ
ያችን ሰዓት ለመመንተፍ ማንም ሲጓጓላት
አላየሁም።

ሌላ ጥቅማም እላኝ። በአፍሪካ አገሮች
ውስጥ ሆኖችሁ ፖሊስ እንደልብ በሌለበት
የከተማ አካባቢ ውስጥ እንዲህ ብላችሁ በ
ግታ እንዳትዘዋወሩ። በዚህ ረገድ የናይሮ
ቢን ያህል የሚያስጋ ቦታ የለም። በቅርቡ
በናይሮቢ ካረፍኩበት አገድ የታወቀ ሆቴል
አቅራቢያ በሚገኝ መለስተኛ ሬስቶራንት
ውስጥ ቆይቼ ወደ ሆቴሉ በእግራ ለመመ
ለስ ስዘጋጅ ፣ በዚያው አገር የሚኖሩሁለት
ነጮች በመኪና ካልሸጉትህ ብለው አስቸገ
ሩኝ። «እብድ ከሆንክ በእግርህ ተጓዝ» አ

በዓለም ድንቅ ከሚባሉት የታሪክ ቅርሶች አንዱ የሆነውን የላሊበላ ቤተ ክርስቲያን ለመጎብኘት ብዙ
ተራሰቶች በየጊዜው ይመጣሉ።

ሉኝ። ጥያቄዎቼን በመቀበሉ ዕፍረትሳይ
ሰማኝ አልቀረም። በናይሮቢ ውስጥ ዛሬ
በድሆችና በሀብታሞች መካከል የለየለት
ጦርነት እንደሚካሄድ ሁለቱ ሰዎች ሲነ

ግሩኝ ማመን አዳገተኝ። ግን ከእኔ የበለጠ
እነርሱ ያውቃሉ።

ከአፍሪካ የወንጀል ማዕበል ያመለጠ አን
ድ የቱሪዝም ዓይነት በቡድን (ብዙ ሰዎች
በአንድነት የሚያከናውኑት ጉብኝት) የሚ
ደረግ ቱሪዝም መሆኑ ተረጋግጧል።

የዱር እንስሳትን የሚጉበኙ ቱሪስቶችም
በብዛትና በአንድነት እስከሆኑ ድረስ ይህን
ያህል መስጋት እይናርባቸውም። በቅርቡ
በአንዳንድ የአፍሪካ አገሮች በቱሪስቶች
ላይ የደረሰው አደጋ በግሪክ ወይም በኢጣ
ሊያ ውስጥ አገር ጉብኝቶች ከሚደርስባቸ
ው የአደጋ ብዛት ጋር ሲነጻጸር ከቁጥር የሚ
ገባ እይደለም።

የኢትዮጵያ ሕዝብ ዉዋነት በተመለከተ
ሥነ ምግባሩና በተለይም የውጭ ዜጎችን
በመልካም ሁኔታ በማስተናገድ ረገድ ባለው
የቀየ ባህል የታወቀ ነው። ይልቁንም ዛሬ
ይህን ተደናቂ ባሕሉን የበለጠ በማዳበር እና
ተ አገሩን በማንኛውም ረገድ የቱሪስቶች
(የአገር ጉብኝቶች) ገነት እንዲያደርጋትና
«መጉብኘት ኢትዮጵያን ሪንጂ!» እንዲያ
ሰኛት እያንዳንዱ ዜጋ ሊያስብበት ይገባል።

ጥንታዊው የጉንደር ቤተ መንግሥት ሕንጻ ሌላው የቱሪስቶች መስህብ ነው።